

Tisková zpráva

Postoje české veřejnosti ke změně klimatu na Zemi – červenec 2021

- ⊙ O problematiku změny klimatu se zajímá více než polovina (52 %) dotázaných, z toho 8 % se „velmi zajímá“ a 44 % „spíše zajímá“.
- ⊙ Podle naprosté většiny (84 %) české veřejnosti dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, když nadpoloviční většina (51 %) dotázaných si myslí, že se klima určitě mění, a další třetina (33 %), že se pravděpodobně mění.
- ⊙ Podle necelé třetiny (32 %) dotázaných lidská činnost ze změně klimatu „přispívá zásadně“, podle dalších 34 % k ní „přispívá velmi“ a více než čtvrtina (27 %) dotázaných si myslí, že k ní „přispívá trochu“. Pouze necelá dvacatina (4 %) dotázaných zastává názor, že lidská činnost ke změně klimatu „vůbec nepřispívá“.
- ⊙ Osobní zodpovědnost za změnu klimatu na Zemi cítí dvě pětiny (40 %) respondentů, nadpoloviční většina (53 %) naopak osobní zodpovědnost necítí.
- ⊙ Sedm desetin (70 %) dotázaných se přiklání k názoru, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu „zpomalit“ a další přibližně šestnáctina (6 %) si myslí, že ji mohou dokonce „úplně zastavit“.
- ⊙ Necelé tři pětiny (59 %) dotázaných se v určité míře obávají dopadů změny klimatu (17 % velmi, 42 % spíše), naopak obavy nepocituje 37 % dotázaných.
- ⊙ Necelá polovina (47 %) českých občanů si myslí, že dopad změny klimatu na ČR bude špatný, třetina (33 %) že bude tak napůl a 6 %, že tento dopad bude dobrý.

Zpracovala:
Radka Hanzlová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 587; e-mail: radka.hanzlova@soc.cas.cz

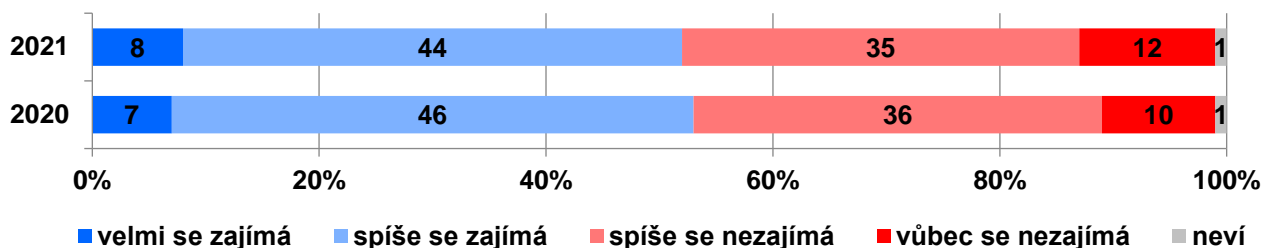

V červencovém šetření se CVVM SOÚ AV ČR zabývalo dlouhodobě velmi diskutovaným tématem, kterým je změna klimatu na Zemi. Zajímalo nás, co si o tomto tématu myslí česká veřejnost. Konkrétně jsme zjišťovali, jestli se čeští občané zajímají o problematiku změny klimatu, zda podle jejich názoru ke změně klimatu na Zemi vůbec dochází, do jaké míry k ní (ne)přispívá lidská činnost, jestli sami cítí za změnu klimatu osobní zodpovědnost a zda podle jejich názoru mohou lidé změnou svého chování změnu klimatu nějak ovlivnit. Na závěr nás zajímalo, jestli se respondenti obávají dopadů změny klimatu a zda podle nich bude mít změna klimatu nějaký dopad na ČR.

Nejdříve jsme zjišťovali, zda se čeští občané o problematiku změny klimatu zajímají¹. Jak můžeme vidět z grafu 1, tak zájem o problematiku změny klimatu deklaruje více než polovina (52 %) dotázaných, z toho 8 % se „velmi zajímá“ a 44 % „spíše zajímá“. Na druhé straně necelá polovina (47 %) uvedla, že se o problematiku změny klimatu nezajímá, z toho 35 % se „spíše nezajímá“ a 12 % „vůbec nezajímá“. Zbývající zanedbatelné 1 % dotázaných nedokázalo odpovědět a zvolilo odpověď „nevím“. Co se týká porovnání aktuálních výsledků s předchozím výzkumem z června 2020, tak odpovědi respondentů se statisticky významně nezměnily.

¹ Znění otázky: „Do jaké míry se zajímáte o problematiku změny klimatu?“ Varianty odpovědí: velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.

Graf 1: Do jaké míry se zajímáte o problematiku změny klimatu? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 904 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

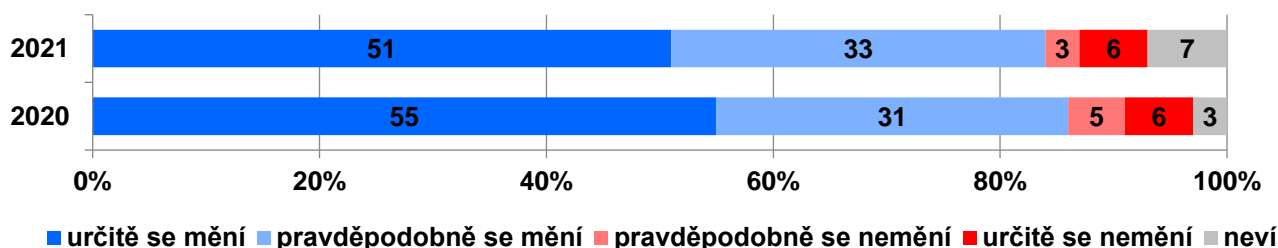
Z hlediska sociodemografických a dalších charakteristik zájem o problematiku změny klimatu roste se zvyšujícím se nejvyšším dosaženým vzděláním, s rostoucí spokojeností s vlastním životem a se zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti. Více se o problematiku změny klimatu zajímají také ti, kdo se zajímají o politiku, vyšší odborní zaměstnanci a lidé z Olomouckého kraje. Naopak nezájem o tuto problematiku častěji vyjadřují dotázaní z Libereckého a Jihočeského kraje a ti, kdo se nezajímají o politiku.

Je vědecky dokázáno, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi. V rámci výzkumu jsme zjišťovali, zdali s tímto tvrzením souhlasí čeští občané². Výsledky ukazují (viz graf 2), že podle naprosté většiny (84 %) české veřejnosti dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, když podle nadpoloviční většiny (51 %) dotázaných k ní dochází určitě a podle dalších 33 % pravděpodobně. Naopak necelá desetina (9 %) dotázaných zastává názor, že v posledních 100 letech nedochází na Zemi ke změnám klimatu (3 % „pravděpodobně se nemění“, 6 % „určitě se nemění“). Zbývajících 7 % dotázaných nedokázalo na tuto otázku odpovědět a zvolilo možnost „nevím“.

V porovnání s červnem 2020 mírně, byť statisticky významně, poklesl (o 4 procentní body) podíl těch, podle kterých se v posledních 100 let klima na Zemi „rozhodně mění“, ve prospěch odpovědi „nevím“ (nárůst o 4 procentní body).

Detailní analýza ukázala, že názor na to, zda dochází v posledních 100 letech ke změně klimatu na Zemi, se liší dle různých charakteristik respondentů. Přesvědčení o tom, že na Zemi dochází ke změně klimatu, roste se zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti, s rostoucí spokojeností s vlastním životem a nepřekvapivě se zvyšujícím se zájmem o problematiku změny klimatu. Tento názor častěji zastávají také vysokoškolsky vzdělaní, vyšší odborní zaměstnanci, ti, kteří jsou nespokojeni s politickou situací v ČR, a obyvatelé Olomouckého, Karlovarského a Pardubického kraje. Naopak názor, že ke změně klimatu v posledních 100 letech nedochází, mají častěji obyvatelé Jihočeského kraje, dělníci a manuálně pracují, lidé se špatnou životní úrovní vlastní domácnosti a ti, kteří se o problematiku změny klimatu „vůbec nezajímají“.

Graf 2: Názor na změnu klimatu na Zemi v posledních 100 letech (%)

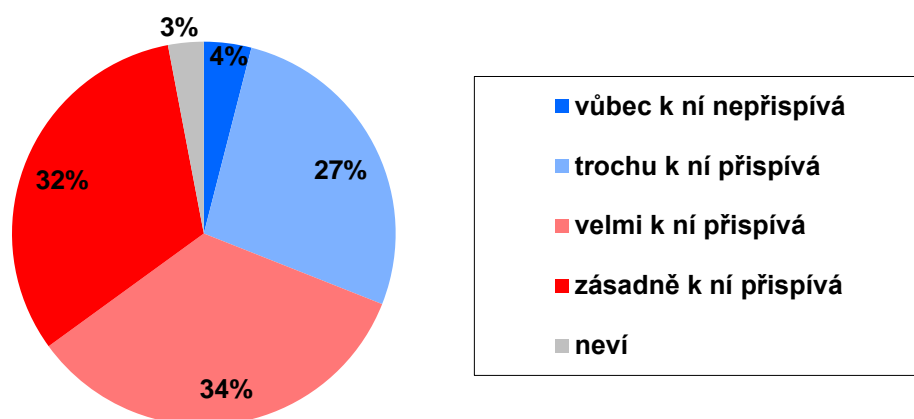

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 904 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Myslíte si, že v posledních 100 letech se mění klima na Zemi?“ Varianty odpovědí: určitě se mění, pravděpodobně se mění, pravděpodobně se nemění, určitě se nemění.

Další otázky ve výzkumu byly položeny pouze těm respondentům, kteří rozhodně nevyloučili, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi. Nejdříve jsme se jich zeptali, do jaké míry podle jejich názoru ke změně klimatu přispívá lidská činnost³. Česká veřejnost má v této otázce jasno, neboť podle necelé třetiny (32 %) dotázaných lidská činnost ze změně klimatu „přispívá zásadně“, podle dalších 34 % k ní „přispívá velmi“ a více než čtvrtina (27 %) dotázaných si myslí, že k ní „přispívá trochu“. Pouze necelá dvacatina (4 %) dotázaných zastává názor, že lidská činnost ke změně klimatu „vůbec nepřispívá“. Zbývající 3 % dotázaných nemají jasný názor a uvedla, že „neví“.

Graf 3: Do jaké míry přispívá ke změně klimatu lidská činnost? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 850 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

Názor, že ke změně klimatu „zásadně přispívá“ lidská činnosti, zastávají častěji lidé ve věku 20 až 29 let, vysokoškolsky vzdělaní, obyvatelé Olomouckého a Středočeského kraje, ti, kteří jsou nespokojeni s politickou situací v ČR a zcela očekávaně i ti, kteří se „velmi zajímají“ o problematiku změny klimatu na Zemi. Naopak lidé se základním či středním vzděláním bez maturity nebo vyučení, spokojení s politickou situací v ČR a ti, kteří se nezajímají o problematiku změny klimatu, si častěji myslí, že ke změně klimatu lidská činnost přispívá trochu nebo vůbec.

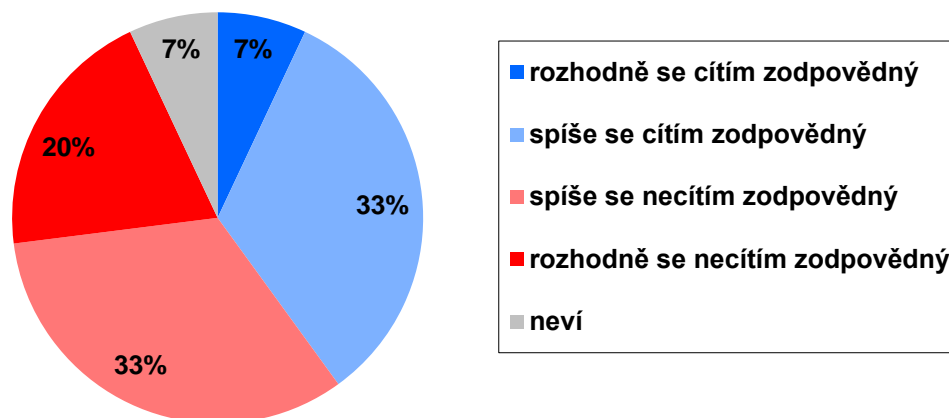
Další otázka se týkala toho, zda se respondenti cítí osobně zodpovědní za to, že se klima na Zemi mění⁴. Nadpoloviční většina (53 %) respondentů uvedla, že osobní zodpovědnost za změnu klimatu necítí, z toho 33 % „spíše necítí“ a 20 % „rozhodně necítí“. Naopak dvě pětiny (40 %) respondentů se domnívají, že oni sami jsou v určité míře zodpovědní za změnu klimatu na Zemi, když třetina (33 %) uvedla, že „se spíše cítí zodpovědná“, a 7 % odpovědělo, že se cítí být „rozhodně zodpovědná“. 7 % na to nemá jasný názor a volí variantu „nevím“.

Pocit osobní zodpovědnosti za změnu klimatu na Zemi se zvyšuje s nejvyšším dosaženým dosažením, s rostoucí spokojeností s vlastním životem, se zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti a s růstem zájmu o problematiku změny klimatu. Dále se více zodpovědní za změnu klimatu cítí obyvatelé Středočeského a Olomouckého kraje a ti, podle kterých ke změně klimatu na Zemi „zásadně přispívá“ lidská činnost. Naopak dotázaní z Královéhradeckého kraje, lidé hodnotící životní úroveň své domácnosti jako špatnou, ti, kdo se o změnu klimatu nezajímají, a rovněž ti, podle kterých lidská činnost ke změně klimatu „nepřispívá vůbec“ nebo jen „trochu“.

³ Znění otázky: „Do jaké míry, podle Vás, ke změně klimatu přispívá lidská činnost?“ Varianty odpovědí: vůbec k ní nepřispívá, trochu k ní nepřispívá, velmi k ní přispívá, zásadně k ní přispívá.

⁴ Znění otázky: „Do jaké míry se cítíte osobně zodpovědní za to, že se mění klima na Zemi?“ Varianty odpovědí: rozhodně se cítíte zodpovědní, spíše se cítíte zodpovědní, spíše se necítíte zodpovědní, rozhodně se necítíte zodpovědní.

Graf 4: Míra osobní zodpovědnosti za změnu klimatu na Zemi (%)

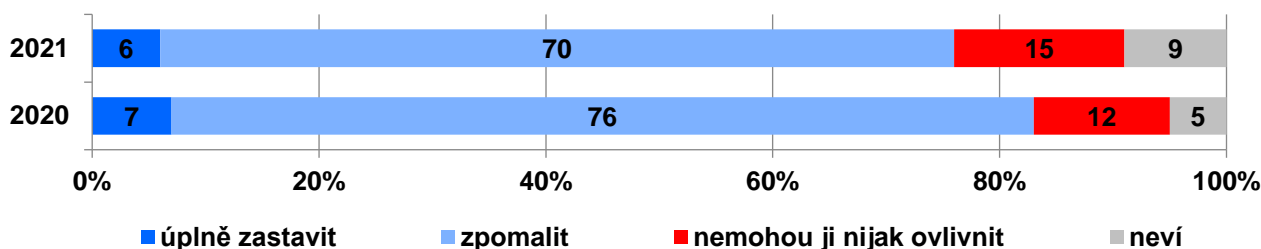

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 850 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

S pocitem osobní zodpovědnosti za změnu klimatu souvisí i další otázka, zda si dotázaní myslí, že změna lidského chování může mít nějaký vliv na současnou změnu klimatu⁵. Z grafu 5 můžeme vidět, že sedm desetin (70 %) dotázaných se přiklání k názoru, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak mohou současnou změnu klimatu „zpomalit“ a další přibližně šestnáctina (6 %), že ji mohou dokonce „úplně zastavit“. Na druhé straně více než šestina (15 %) respondentů se domnívala, že lidé změnou svého chování „nemohou změnu klimatu nijak ovlivnit“. Necelá desetina (9 %) dotázaných nedokázala na tuto otázku odpovědět a uvedla, že „neví“.

Časové srovnání s předchozím výzkumem z června 2020, které rovněž znázorňuje graf 5, ukazuje, že oproti tomuto výzkumu poklesl (o 6 procentních bodů) podíl těch, kteří si myslí, že lidé změnou svého současného chování mohou změnu klimatu na Zemi „zpomalit“ ve prospěch odpovědi „nemohou ji nijak ovlivnit“ (nárůst, statisticky nevýznamný, o 3 procentní body) a „neví“ (nárůst o 4 procentní body).

Graf 5: Může změna lidského chování ovlivnit změnu klimatu na Zemi? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 850 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

Detailní analýza ukázala, že názor, že pokud lidé změní své současné chování, tak mohou změnu klimatu „zpomalit“, roste se zvyšujícím se vzděláním, s rostoucí spokojeností s vlastním životem, se zlepšující se životní úrovní vlastní domácnosti a s rostoucí nespokojeností s politickou situací v naší zemi, Tohoto názoru jsou častěji i lidé, kteří se

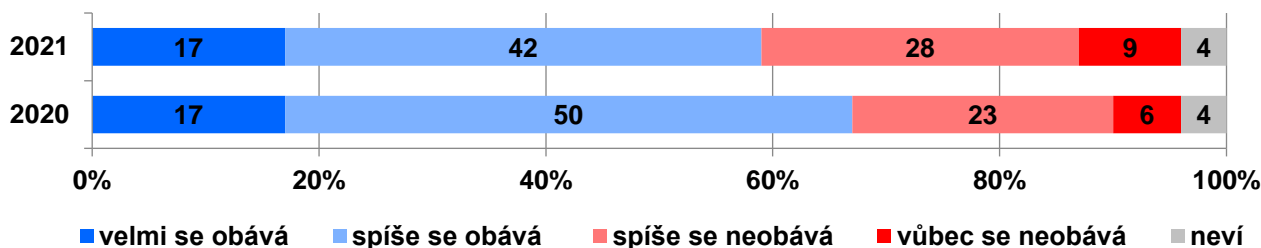
⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že pokud by lidé změnili svoje současné chování, tak by mohli současnou změnu klimatu úplně zastavit, zpomalit, nebo ji nemohou nijak ovlivnit?“

zajímají o problematiku změny klimatu, obyvatelé Karlovarského kraje a z hlediska levoprávé politické orientace lidé hlásící se k pravici. O tom, že lidé změnou svého chování mohou změnu klimatu na Zemi dokonce „úplně zastavit“, jsou častěji přesvědčeni mladí lidé ve věku 15 až 19 let a dotázaní se základním vzděláním. Naopak názor, že změna lidského chování nemůže současnou změnu klimatu nijak ovlivnit, zastávají častěji lidé, kteří se o problematiku změny klimatu nezajímají a ti, kteří se za ni „rozhodně necítí zodpovědní“.

Na závěr výzkumu jsme dotázaným položili dvě otázky týkající se jejich obav z dopadů změny klimatu na Zemi. Jak můžeme vidět z grafu 6, necelé tři pětiny (59 %) české veřejnosti se v určité míře obávají dopadů změny klimatu, z toho 17 % se obává velmi a 42 % spíše. Na druhé straně více než třetina (37 %) dotázaných uvedla, že obavy z dopadů změny klimatu nepociťuje (28 % spíše ne a 9 % vůbec ne). Zbývající necelá dvacatina (4 %) dotázaných nevyjádřila konkrétní názor a zvolila variantu „nevím“.

V porovnání s předchozím výzkumem z června 2020 statisticky významně poklesl (o 8 procentních bodů) podíl těch, kteří se „spíše neobávají“ dopadů změny klimatu, ve prospěch nárůstu odpovědi „spíše se neobává“ (o 5 procentních bodů) a „vůbec neobává“ (o 3 procentní body).

Graf 6: Obavy z dopadů změny klimatu⁶ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 850 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

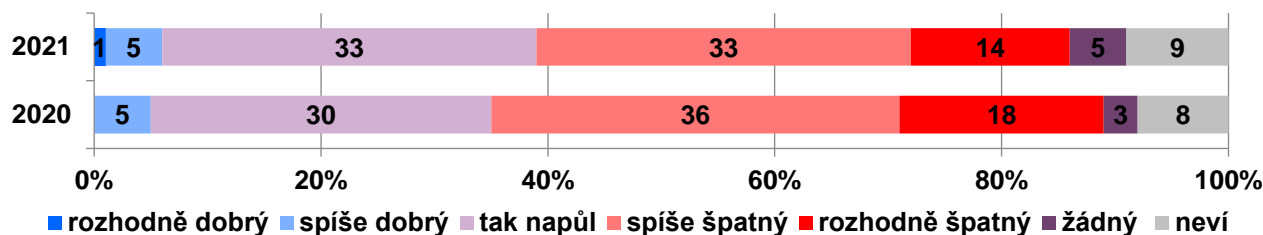
Analýza z pohledu sociodemografických a dalších charakteristik ukázala, že častěji se dopadů změny klimatu obávají ženy (63 %, muži 55 %), lidé zajímající se o politiku, občané nespokojení s politickou situací v ČR, ti, kdo se zajímají o problematiku změny klimatu, cítí se za ni osobně zodpovědní a rovněž se domnívají, že k ní zásadně přispívá lidská činnost a že ji lidé změnou svého chování mohou úplně zastavit či zpomalit. Pocit obav z dopadů změny klimatu roste i se zvyšujícím se vzděláním. Naopak obavy z dopadů změny klimatu častěji nepociťují lidé se základním vzděláním, ti, kdo se nezajímají o politiku, dotázaní se špatnou životní úrovní vlastní domácnosti a lidé, kteří se nezajímají o změnu klimatu, kteří si myslí, že k této změně lidská činnost nepřispívá vůbec nebo jen trochu, ti, kteří se za změnu klimatu necítí osobně zodpovědní, a také ti, podle kterých lidé změnou svého chování nemohou nijak současnou změnu klimatu ovlivnit.

U respondentů, kteří rozhodně nevyloučili, že v posledních 100 letech dochází ke změně klimatu na Zemi, jsme dále zjišťovali, zda podle jejich názoru bude mít změna klimatu dopad na Českou republiku a případně jaký – zda dobrý či špatný – tento dopad bude⁷. Mezi českou veřejností převažuje spíše pesimistická nálada, když necelá polovina (47 %) dotázaných uvedla, že podle jejich názoru bude mít změna klimatu špatný dopad na ČR, z toho téměř 14 % si myslí, že „rozhodně špatný“ a 33 %, že „spíše špatný“. Naopak o pozitivním dopadu změny klimatu na Českou republiku je přesvědčena o málo více než dvacatina (6 %) dotázaných. Prostřední variantu, tedy že dopad změny klimatu bude tak napůl (dobrý i špatný), zvolila třetina (33 %) dotázaných. Názor, že změna klimatu nebude mít žádný dopad na ČR, vyjádřilo pouze 5 % dotázaných. Zbývající necelá desetina (9 %) dotázaných v této otázce nemá jasno a proto se přiklání k variantě „nevím“.

⁶ Znění otázky: „Jak moc se obáváte dopadů změny klimatu?“ Varianty odpovědí: velmi se obáváte, spíše se obáváte, spíše se neobáváte, vůbec se neobáváte.

⁷ Znění otázky: „Jak dobrý, nebo špatný bude podle Vás dopad změny klimatu na Českou republiku?“ Varianty odpovědí: rozhodně dobrý, spíše dobrý, tak napůl, spíše špatný, rozhodně špatný.

Graf 7: Názor na dopad změny klimatu na Českou republiku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 850 respondentů starších 15 let, kteří rozhodně nevyloučili, že se v posledních 100 letech mění klima na Zemi, osobní rozhovor.

O špatném dopadu změny klimatu na Českou republiku jsou častěji přesvědčeni lidé ve věku 45 až 59 let, vysokoškolsky vzdělaní, obyvatelé Olomouckého kraje, lidé nespokojení s politickou situací v ČR, dotázaní, kteří hodnotí ekonomickou situaci ČR jako špatnou, ti, kteří se zajímají o problematiku změny klimatu a podle kterých k ní zásadně či velmi přispívá lidská činnost, lidé, kteří se za změnu klimatu cítí osobně zodpovědní, a ti, kteří se obávají dopadů změny klimatu. Lidé starší 60 let, dotázaní se středním vzděláním bez maturity či vyučení, obyvatelé Libereckého kraje, lidé, kteří se málo zajímají o problematiku změny klimatu, ti, kteří si myslí, že k ní lidská činnost nepřispívá vůbec nebo jen trochu, že lidé nemohou změnou svého chování změnu klimatu nijak ovlivnit, a ti, kteří za změnu klimatu necítí osobní zodpovědnost a rovněž se neobávají jejích dopadů, si častěji myslí, že dopad změny klimatu na ČR bude tak napůl.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Naše společnost, v21-07
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v .v. i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR
Termín terénního šetření:	26. 6. – 11. 7. 2021
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Vážení dat:	Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	904
Počet tazatelů:	139
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	OE.67, OE.60, OE.68, OE.62, OE.69, OE.65, OE.66
Kód zprávy:	oe210819
Zveřejněno dne:	19. srpna 2021
Zpracovala:	Radka Hanzlová

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy“. |